

להמריכו את הלב

גליון לט • פרשת בלק תשפ"ד

מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

ניצוצי חיזוק ואמונה

פניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגיטין טבין שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

האות בלעם

מורינו שליט"א כותב במכתב: "אני זוכר מזמן ששמעתי - או גם ראיתי - מה שאמר בלעם (במדבר כג, י) **תמות נפשי מות ישרים**", "ישרים" (חוץ מהיו"ד השניה) ר"ת י"הא ש"מיה ר"בה מ'ברך, ואמרתני על זה **כי בלעם האט געוואלט לעבין ווי א גוי [רצה לחיות כמו גוי], אבער שטארבין האט ער גיוואלט ווי א איד [אבל למות רצה כמו יהודי]...** (יום ד' בלק בערך בשנות התש"ל לפ"ק)

לבקש ולהתחנן

לאחר ברית מילה בצפרא דשבתא אמר מורינו שליט"א: כשאנו מבקשים בברכות הברית **צוה להציל יידידות שארנו משחת**, אין הכוונה רק להינצל משחת בעולם העליון (וכפרש"י שבת קלו ע"ב), אלא גם משחת בעוה"ז - והיינו שאול ואבדון ע"י חטאים עונות ופשעים ה"י, ובפרט בדורנו שהוא דור המבול ממש ואפשר לומר שכמעט ניטל הבחירה, צריכין הרבה לבקש ולהתחנן **צוה להציל יידידות שארנו משחת**, שנוכה להינצל מרשת זו אשר טומן הסטי"א לרגלינו ועיי"ז לא נרד לשחת.

ואנו רואים בפרשתינו וואס פארע קראפט [איזה כח] הקב"ה נתן לסטי"א, שבלעם היה יכול לקלל את כלל ישראל, והיה צריך להפוך הקללות לברכה, ובלי להפוך וכי' רח"ל, ורואים מזה תוקף חזוק הסטי"א. ואיתא במדרש רבה (ויק"ר פרשה כו פסקה ב וכן במד"ר פרשה יט פסקה ב) דאצל תינוקות שהיו בימי דוד שלא טעמו טעם חטא, והיו דורשים את התורה מ"ט פנים (תהילים ב') **"אתה ה' תשמרם תנצרו מן דור זו לעולם"**. כן צריכין להתפלל בימינו אלה על התשב"ר, אתה ה' תשמרם תנצרו מן דור זו לעולם, שינצלו מרשת היצה"ר ושיהיו נשמרים מכל רע, וכן צריכין להתפלל על הזולת, וזהו סגולה גדולה להסיר חרון אף.

(שב"ק בלק תשע"ג לפ"ק)

"תורה ומסורה"

השגה בלי גבול

כאמור על המשנה (אבות פ"א משנה א): **"משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרה לאנשי כנסת הגדולה"** - שהשי"ת נתן לנו את התורה ממש ומסרה בדינו, ואנו צריכים לקבלה, ובאמת שיש להבין הלשון 'ומסרה' ליהושע, ואח"כ 'ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים' שם לא אמרו 'ומסרה', ושוב אח"כ 'ונביאים מסורה לאנשי כנסת הגדולה' שוב כאן אמרו הלשון 'ומסרה'.

ובספה"ק **נוצר חסד** (שם) להרה"ק מקאמארנא זי"ע מבאר הענין - ומדומני שכזאת מובא ג"כ מהאר"י הקדוש - שמפני שמשנה רבינו היה עניו בלי גבול, לכן הוא קיבל את התורה באופן של בלי גבול, בלי גבול ממש, כי באמת התורה היא בלי גבול, ומפני שהוא עצמו היה עניו בלי גבול היה יכול לקבלה כמו שהיא, ולכן הוא קיבל גם כן **"כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ומה שתלמיד ותיק עתיד לומר לפני רבו"** (מדרש רבה ויקרא פכ"ב, פ"א).

אך השגה זו של "בלי גבול" לא היה יכול למסור ליהושע, כי דבר זה אינו בר מסירה, אלא כל ההשגות והגילויים שהוא קיבל נתגלו במשך הדורות, אך עם כל זה כל התורה שהיה צריך למסור ליהושע היה גם בלתי גבול, ועל זה מורה הלשון **ומסרה ליהושע**, הוא הוכרח למסרה לו בעל כרחו, שיהיה מסור אצלו כל זה אפילו לא כפי כוחו, וזהו ענין של מסירה באתערותא דלעילא, שכל התורה כולה תהא מסורה ליהושע, כי הוא לא היה יכול לקבל כל מה שקיבל משה רבינו מהשי"ת בעצמו.

משא"כ **"הושע לזקנים"** מפני שהם היו רבים וכל אחד קיבל את חלקו בתורה, היתה התורה שהעביר להם יהושע מתפשטת בין כולם בלי ענין של מסירה, אלא כל אחד זכה לקבל כפי מה שייגע ועמל בעבודתו, לפי הכלים שלו, לפי החכמה שיש בקרבו, וכפי האתערותא דלתתא שעשה כדי לקבל, כולם קבלו כפי בחינתם, וכן היה **"מוקנים לנביאים"**. אך כאשר הגיע דורם של אנשי כנסת הגדולה שאז נתמעטו הדורות, אז אפילו רבים לא היה ביכולתם לקבל כל מה

שידעו הנביאים, ממילא חזר שוב להיות ענין של 'מסירה', והיינו **ומסרה לאנשי כנסת הגדולה**, כי קיבלו את התורה בשלימותה כמו שקיבל יהושע שלא היה יכול לקבל ההשגה של בלי גבול ממש רבינו, אלא בענין של מסירת התורה להלאה לדורות עולם.

כל אחד יכול להשג את התורה!

ועלינו לדעת נכוחה, שענין זה הולך עד היום ממש! עד היום! הכתוב אומר (שמות לד, כז) **"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב לְךָ אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֵת יִשְׂרָאֵל** - שהשי"ת נשבע על התורה שבעל פה שלא תשתכח מישראל! והיינו ענין מסירת התורה מדור דור, **מסרה - התורה היא אצלנו ממש! ויכולים להגיע ולהשיג כל חלקי התורה! כל אחד ואחד ממש בלי יוצא מן הכלל! כל אחד יכול ללמוד!**

ובוודאי שבהתחלה מתחיל כל אחד ללמוד לפי דרכו, לפעמים יש לאדם חשק ללמוד דברי אגדה המושכים את הלב, ולפעמים דברי הלכה לברר דינא אליבא דהלכתא, וכן על הדרך, אך כאשר ישקוד האדם הרבה לעסוק בדברי תורה כפי דרכו, יפתחו לו שערי אורה ללימוד גמרא ותוספות שהוא בחינת "בשרא דתורא", אך האדם יכול להתחיל ללמוד מכל מקום שליבו חפץ, **רק העיקר הוא לא לבטל את הזמן בהבל וריק, העיקר הוא לעסוק בתורה תמיד בעל עת ובכל זמן!**

ודבר זה נמשך עד היום הזה, ורואים זאת במציאות, ברוך הוא אלקינו אשר לא עזב חסדו מאתנו והכניס בדורנו חשק ללמוד תורה ע"י עצות ותחבולות שונים ומיוחדים, עצות נפלאים שעשה השי"ת עמנו שנחפוץ ונעסוק בתורה.

הבחירה בדיני ע"י התורה

רבותי! לא דבר ריק הוא! לא דבר ריק הוא! הבחירה

המשך בעמוד ב

פניני מכתבים

מכתבי הגה"צ מוריני שליט"א לאור הזמן והפרשה

אב נשאר אב

בי"ה יום ה' לסדר כי תבא אלול תשליב פעה"ק ירושלים ת"ו בב"א.

אגרתך הגיעני היום, ואתנו החיים והשלום, הודו ה' כי טוב.

אתמול אמרתי שיעור בשיכון צאנו בירושלים אצל אברך אחד ששם מתוועדים כל שבוע כמה אברכים ולפעמים אני אומר ולפעמים הרה"ח ר' משה קרעמער שליט"א, ו... היה בהשיעור, כי כן דרכו לבקר שם, מפני שא"א לו להיות אצלינו במא"ש בהבית המדרש הגדול, והוא נראה שמח לדעת, ואני מקוה שהשי"ת יעזור לו בקרוב.

טוב שהזכרתי לי מענין לכתוב להחברים מענין לימוד התורה שנחנך להם מאד, כי נראה בחוש שאם לומדים כל היום בהתמדה, אז כל קצת עיסוק בעצות רבינו הק' ובחידושי מרגישים טעם גן עדן, ולהפך ח"ו, זה כמו חמאה בלי לחם.

הנה אמת הדבר שצריכין כהיום להחזיר לעצמינו הרבה התעוררות הלב להשי"ת לעומת מה שירד טמטום הלב והמח מחמת הטומאה השורה בעולם ר"ל, וזה משפיע הרבה גם להכשרים, וכן צריכים הרבה חיזוק לא לעזוב את השי"ת אף אם יעבור עליו מה, ולקיים "מקצה הארץ אלך אקרא" (תהלים סא, ג).

כתבתי לאחד לפני כמה זמן, שצריכים לדעת שאפילו אם אחד נכשל ח"ו באלף ראיות אסורות, ובאם בא הראיה האלף ואחת הרי מצווה הוא מה' אלקי ישראל לעצום את עיניו. ואם אכן שוכח את כל מה שנעשה אתו עד כאן, ונגש בחמימות לקיים רצון הבורא וכובש את יצרו ועושה נחת רוח ליוצרו - זה חשוב מאד, ועושה בזה תיקונים נפלאים מה שאפי' צדיק אין יכול לעשות תיקונים כאלו כי המליך את השי"ת בשאול תחתיות, מכיון שיהי' כבר שם. משא"כ צדיק שאינו נכנס בכלל לשם (כמובא בלקו"ה ברכת הריח הלי' ד', אות מח).

וזה בחי' 'בקי בשוב' המובא בסימן ו' בלק"מ. ו'בקי ברצוא' הוא שאפילו אם הוא קדוש וטהור ונופל עליו גאווה, צריך לדעת בתמימות ובפשיטות שאסור להתגאות ומה לו לחשוב ממדרגותיו כי אין צריכים לחשוב רק את רצון הבורא שזה האמת, וכל ההתהוות שנעשה אתו אינם משנים את האמת הישר.

אמרתי כמה פעמים ע"ז, שבתחילה אמר בלעם "אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה' אלקי" (במדבר כח, יח) א הזכיר את ה' אלקי, ואילו לאחר שאמר לו בלק "ועתה ברח לך אל מקומך" (שם כד, יא) השיב לו בלעם: "הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי וגו' לא אוכל לעבר את פי ה'" (שם כד, יג) ולא אמר "אלקי", לקלל, ומפרש רש"י שמכיון שהרגיש שחטא עי"ז שרצה דוקא לקלל, ידע שנבאש אצל הקב"ה נטרד ולא אמר אלקי.

ואמרתי את הלימוד שיש לנו מזה, שצריכים לדעת שהחשבון הזה שאחר החטא מתייאשים ולא אומרים 'אלקי', זה דעת בלעם הרשע, כי הדעת הצדיק האמת הוא שתמיד יהי' אלקינו - כי הלא זה מציאות שהשם הוא אלקינו, וגם אם חטא צריכים אמנם להתבייש מאד עי"ז, ולשוב ולא לנטוש מהאמת הברור, אבל אב נשאר תמיד אב, א טאטע בלייבט שטענדיג א טאטע! כי זה מציאות שאינה מתבטלת.

הדו"ש וטובתך בלב ונפש הפיצה

יעקב מאיר שכטער בן ח' דינה

העתיר גם בעדי

שאלה: האיק אפשר להתגבר על תאוות האכילה?

תשובה: מונח בזכרוני מימי בחרותי בלמדי בישיבת סלאנים בירושלים, היה לי אז חבר שהיה מקורב להרה"ק רבי אהרן ראטה זי"ע בעמח"ס שומר אמונים, והיה מעוררני לעסוק בקדושת האכילה על פי משנת מורו ורבו, וראינו בספר 'שלחן הטהור' שחיבר הרה"ק הנ"ל עצה הגונה לתאוות אכילה, והוא ללעוס היטב את האוכל, שלא ירגיש כ"כ נעימת האכילה.

פניני הסיפור

"ענוה" (י)

דו"ל ורעדה יאחזו'

מוריני שליט"א סיפר: פעם אחת נסע הבעש"ט זי"ע לעיר בראד, וזה היה מיד לאחר ההתגלות בעולם, וכיבדו אותו בכבוד מלכים וכל הרבנים ודיינים וכל העיר יצאו לכבודו.

לילה לפני כן היה באכסניא אחת וכאשר עלה על יצועו הוא רעד כל כך עד שגם המטה עליה שכב התנונע מרעידתו, ושאל אותו מי ששכב לידו באותו חדר על פשר הדברים, ואמר לו רבינו הבעש"ט זי"ע, דהלא מחר מכינים לכבודי כבוד גדול, ומפחד אני שמא ארגיש שום הנאה מכל זה ושאבוא חלילה

המשך מעמוד א'

נתונה בידינו ממש ע"י המצוה של "לעסוק בדברי תורה"; כל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל יראה למעט דיבורי לשון הרע ורכילות ושאר דברים בטלים שאין עבירה חמורה מהם, ולהתחיל לנצל את אותו הפה לתועלת הנצחי! כי הרי הפה יכול ללמוד משנה משניות! הפה יכול ללמוד פסוק חומש! ולמה א"כ ליקח את הפה לדבר עמו דברים בטלים או לשון הרע המלוכש בצדקות ובמצוות...

מוזתי לזדתי על מצוה אחת...

מותר 'להשליך' ולוותר מלקיים מצוה אחת - והוא המצוה של לשון הרע ורכילות... וכאשר נשליך מצוה זו נזכה להרבה הרבה מצוות... נזכה לכל התיקונים, ועל ידי זה כלל ישראל ישובו בתשובה, וכולם יטו שכס אלד לעבדו יתברך בהשקפה ראויה ונכונה, בדעות ברורות, דעת תורה אמיתית, באמונה זכה ופשוטה, מיט א ריינע אמונה!

טומאת בלעם היינו דעת דקליפה, שגם דעת בהמתו לא ידע, כי לכם אינם כרשותם ואפילו דעת כרמה שולט עליהם!

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מוריני שליט"א

יצא לאור על ידי